

Рис. 1. Механізм зниження процентної ставки

Так, внаслідок скорочення дефіциту бюджету поліпшується сальдо поточного рахунку платіжного балансу, відбувається зменшення премії від ризику та підвищення довіри до грошової одиниці. За таких умов слід очікувати на поліпшення балансу купівлі-продажу іноземної валюти. В поєднанні з поліпшенням сальдо поточного рахунку виникають передумови для нарощування валютних резервів. Подальше збільшення грошової маси внаслідок монетизації додатного сальдо поточного рахунку сприятимуть зниженню процентної ставки — на додаток до зниження премії від ризику. Інституційні заходи на зразок ефективної профілактики корупційних дій, зміцнення судової системи, лібералізації адміністративних регуляторів тощо видаються важливими для підсилення довіри до грошової одиниці, а головним чином з метою створення передумов для припливу довгострокового капіталу, що прискорить акумуляцію валютних резервів і одночасно створить передумови для надійного поліпшення сальдо зовнішньої торгівлі за рахунок зміцнення експортного сектора та економічно доцільного імпортозаміщення.

У ширшому аналітичному контексті політика збалансованого бюджету (з інституційними заходами) дозволяє перейти до більш гнучкого обмінного курсу, як цього вимагає МВФ та сучасна економічна ситуація в Україні. Якщо джерелом премії від ризику розглядати постійні очікування девальвації гривні за умов локальної стабільності обмінного курсу, що підтримується валютними інтервенціями НБУ, перехід до повноцінного «плавання» грошової одиниці повинен зменшити невизначеність і таким чином сприяти зниженню процентної ставки (зрозуміло, що при повній довірі до фіксованого обмінного курсу такий вибір курсової політики дозволяє мінімізувати премію від ризику, яка потенційно вища для плаваючого обмінного курсу).

Література

1. Карлін М., Івашко О. Проблеми функціонування фінансового ринку та інвестиційна безпека України // *Банківська справа*. – 2012. – № 3. – С. 55-65.
2. Богдан Т. Визначальні фактори впливу на рівень відсоткових ставок за ОВДП та економічні моделі відсоткових ставок // *Вісник НБУ*. – 2012. – № 11 – С. 17-25.
3. Волошин І. Моделювання часової структури перевкладення роздрібних депозитів банку // *Банківська справа*. – 2012. – №4 – С. 3-9
4. Лепушинський В. Визначальні чинники формування відсоткової ставки за кредитами на макрорівні // *Вісник НБУ*. – 2012. – №11. – С. 12-16
5. Шевчук В.О. Вплив монетизації валютних резервів НБУ на макроекономічні показники української економіки / *Мат. наук.-практ. конф. «Монетарна політика в умовах економічного зростання» (Київ, 20 травня 2004 р.)* – К.: НБУ, 2004. – С. 57–62

Юлія БЕДИК

Київський фінансово-економічний коледж НУДПСУ, м. Ірпінь

ДОТАЦІЇ ВИРІВНЮВАННЯ ТА ЇХ ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

В умовах сучасного розвитку соціально - економічних процесів, що відбуваються в Україні, питанню щодо ефективної реалізації міжбюджетних відносин на всіх ланках бюджетної системи приділяється чимало уваги з боку багатьох вітчизняних і зарубіжних учених.

З 2001 року основою надання фінансової допомоги місцевим бюджетам у рамках реалізації системи міжбюджетних відносин стало застосування формульного підходу, де надання міжбюджетних трансфертів (переважно дотацій вирівнювання) з бюджету вищого рівня до бюджетів нижчого рівня передбачено лише в тому разі, коли витратна частина певного бюджету перевищує дохідну. [1, с.147].

Міжбюджетні трансферти є «системою фінансових відносин між державним і місцевими бюджетами різних рівнів, між місцевими бюджетами і суб'єктами господарювання й домогосподарствами з приводу планування, формування, розподілу і використання певних бюджетних ресурсів та контролю за їх витрачанням і як організаційно-правову форму мобілізації частини фінансових ресурсів бюджетів одних рівнів у розпорядження бюджетів інших рівнів як за допомогою податкового розщеплення, так і прямого надання коштів.

Найбільша частка в загальному обсязі трансфертів припадає на дотації вирівнювання [2].

У період 2006–2012 рр. спостерігається тенденція до постійного збільшення обсягів міжбюджетних трансфертів, які надаються в розпорядження органів місцевого самоврядування з державного бюджету.

Якщо порівняти співвідношення максимального і мінімального показників 2012 року з 2006, то можна побачити суттєве скорочення відстані між зазначеними екстремумами. Так, якщо у 2006 році максимальне значення перевищувало мінімальне в 65,16 рази, то у 2008-му таке перевищення становило 1,68 рази.

За останні 6 років з 2006 по 2012 найбільше дотацій вирівнювання до місцевих бюджетів з державного бюджету надійшло в 2010 році в обсязі 2012,67 грн./особу. В період з 2009 по 2012 роки найбільші обсяги міжбюджетних трансфертів надійшли до бюджету м. Києва, що було пов'язано з проведенням Чемпіонату Європи з футболу 2012.

Найменші обсяги трансфертів протягом останніх років надходили до бюджетів Закарпатської і Тернопільської областей.

Найбільше доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів) надійшло до бюджетів міста Києва (понад 14,8 млрд. грн., або 18,4% усіх доходів місцевих бюджетів), Донецької (8,6 млрд. грн., або 10,7%) Дніпропетровська (7,0 млрд. грн., або 8,8%) та Харківської (4,4 млрд. грн., або 5,5%).

Найменше доходів надійшло до бюджетів м. Севастополя (836,3 млрд. грн., або 1,0% усіх доходів місцевих бюджетів), Чернівецької (944,2 млрд. грн., або 1,2%) та Тернопільської (977,8 млрд. грн., або 1,2%).

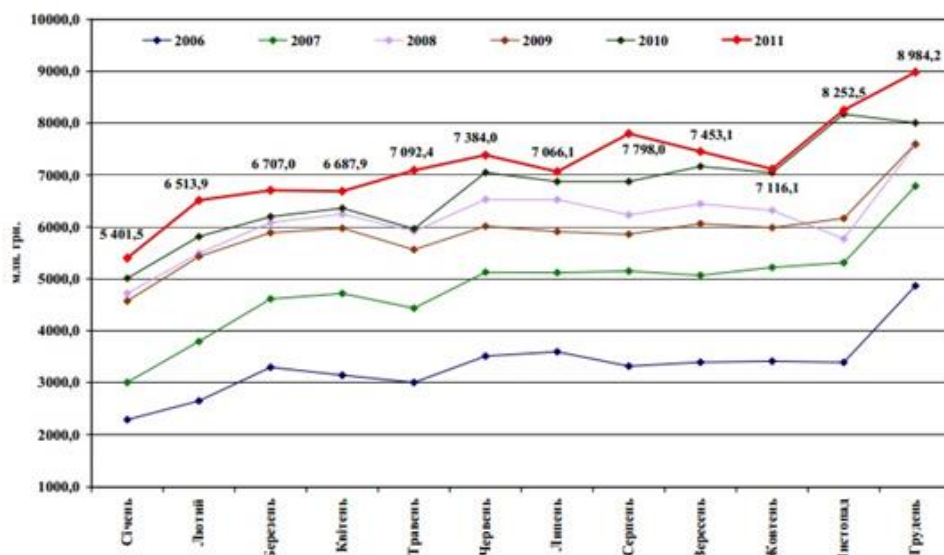

Рис. 1. Диниміка щомісячних надходжень до місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) у 2006-2011 роках [3].

Таким чином, наявність суттєвих недоліків у сфері регулювання міжбюджетних відносин свідчить про необхідність докорінної зміни пріоритетів, на яких базується сучасна система міжбюджетного вирівнювання. При цьому відправним пунктом реформування чинної системи регулювання міжбюджетних відносин має бути усунення протиріч і досягнення норм, які закріплені в бюджетному і податковому законодавстві та безпосередньо впливають на розвиток цих відносин, а отже, і на соціально-економічні показники як окремих територій, так і країни загалом.

Література

1. Бондарук Т. Г. Ефективність трансфертної політики в систем міжбюджетних відносин / Т. Г. Бондарук // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 5 (83). – С. 146–153.
2. Вишневецька Н. В. Бюджетна політика: регіональний аспект : монографія / Н. В. Вишневецька. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – 244 с.
3. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2011 рік, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ibser.org.ua>.

Анастасія БІЛЬЦАН

Буковинський державний фінансово-економічний коледж, м. Чернівці

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФССЗТВП

Дохідна частина бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за період 2008-2011 років представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Структура доходів бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за період 2008-2011 років

№ п/п	Назва статті	2008 (тис. грн.) (%)	2009 (тис. грн.) (%)	2010 (тис. грн.) (%)	2011 (тис. грн.) (%)
1.	Внески на ЗДСС	65114 (84,7)	64386 (84,61)	73391 (84,63)	576 (14,83)